

KAIVOT AUKI II

Väinö Hotti

(nettikuva)

MARTTI LUTHER
10.11.1483–18.2.1546

Kuollut ja kuopattu

Tämä on totta ”fyysisestä Lutherista”. Luther on maannut maan mullissa jo 500 vuotta. Toki hänen muistoansa vielä vaalitaan. Todellisuudessa Lutherilla ei ole tilaa 20 - vuosituhannen ihmisen elämässä. Myös uskonnollisella kentällä Luther on ”menneen talven lumia”. Luther lienee jossakin mielessä samassa sarjassa PAAVO RUOTSALAISEN kanssa:

”Herra, herätä meille uusia paavoja, sillä entiset ovat kuolleet. Heidän hautojensa koristelijoiksi meistä on, ei juuri muuhun” (Niilo Tuomenoksa, Valkoiset synnit, s.28).

SODAN ENSIMMÄINEN UHRI – TOTUUS!

6. LITURGINEN JUMALANPALVELUS

Luterilainen kirkko on lähtenyt uudistamaan jumalanpalvelusta - ROOMAN MALLIIN. **Tämä ei ollut Lutherin linja!**

”Hän (Luther) pelkäsi ahtaita kaavoja ja pyrki siihen, että välttämättö- mässä reformaatiotyössä säilyisi terveellinen vapaus. Hänelle oli todella henki pääasia ja muodot sivuasiasia. Hän ymmärsi, että uusi henki luo vähi- tellen uudet muodot ilman, että tarvitsee ahdistavaa pakkoa käyttää. Hän ei koskaan pitänyt kaavamaisista jumalanpalvelusmenoista. Ja on hyvin merkittävää, että mitä vanhemmaksi hän tuli, sitä enemmän hän niitä pelkäsi. Hän näki vaaran, että seuraava sukupolvi ehkä alkaisi enemmän kiivailla kirkonmenojen kuin lihan kuolettamisen puolesta” (Kares, Luther, 151,152).

”Luther luotti liikaakin siihen, että evankeliumin henki vähitellen sisäi- sestä pakosta muuttaa muodot. Kun v.1525 Wittenbergissä otettiin käy- täntöön Lutherin ”Saksalainen messu”, niin jumalanpalvelusjärjestys sen

*mukaan liittyi pääkohdissaan vanhoihin tapoihin. Edelleen säilytettiin katonlinen tapa kohottaa siunatut ehtoollisaineet kansan edessä Kristuksen kuoleman muistoksi. Samoin säilytettiin mm. kynttilät ja messupuku. Edellinen tapa todella vähitellen hävisi, mutta messupuvut olivat niin hyvää ainetta, että ne ovat eräiden luterilaisten kirkkojen piirissä nyt (1944) jo kestäneet yli neljäsataa vuotta ja näyttävät **omaavan Fenix – linnun taidon uudistua tuhkasta entistä ehommiksi**. Mitähän Luther olisi arvellut, jos hän olisi sielunsa silmillä nähnyt, että uskonpuhdistuksen luoman kirkon papit vielä 1900 (2000) – luvulla pitävät tiukasti kiinni vanhasta muodosta ja esiintyvät messupuvuissaan jonkinlaisina kuriositeetteina muinaisilta ajoilta” (emt. ss.153,154).*

7. EKUMENIA

Aikamme kirkollinen elämä on kauttaaltaan EKUMENIAN tarvelemä. Arkkipiispa **Gustaf Johansson** sanoi ”ekumeenisen liikkeen isäksi” kutsutulle **Nathan Söderblomille** (Upsalan arkkipiispana 1914-1931): **”Kuule , Nathan, sinussa on antikristus, sinä olet antikristus”** (Saarnivaara, Suuri Babylon, ss.22,23).

”Kirottu olkoon kaikki rakkaus ja sopu, jonka säilyttämiseksi Jumalan sana täytyy vaarantaa” (**Luther**, Gal. kirj. sel. s.504).

”Ei, hyvä ystävä, älä tarjoskele minulle rauhaa ja yksimielisyyttä silloin, kun meiltä samalla häviää Jumalan sana, sillä siten olisi iankaikkinen elämä ja kaikki kadotettu. Tässä ei käy päinsä väistyminen tai kenenkään ihmisen mieliksi myönnytysten tekeminen. Sanan edestä on sen sijaan kaikkien väistyttävä, olkoonpa hän ystävä tai vihamies, sillä sitä ei ole annettu ulkonaisen maailmallisen yksimielisyyden ja rauhan tähden, **vaan iankaik-kisen elämän tähden**. Sanan ja opin on synnyttävä kristillinen yksimielisyys ja yhteys. Jos se on yhtäläinen ja sama, seuraa varmaan kaikki muukin; ellei ole, ei tuloksena kuitenkaan ole mitään yksimielisyyttä. **Älä siis tule minulle puhumaan rakkaudesta tai ystävydestä, jos sanasta tai uskosta tingitään...**Kyllähän me mielellämme säilytämme ulkonaisen rauhan...mutta opin ja kristillisen yhteyden asiassa emme tahdo olla

heidän kanssaan missään tekemisissä emmekä pitää heitä veljinä, vaan vihollisina, koska he tietoisesti pysyvät erheessään, ja me tahdomme taistella heitä vastaan hengellisessä kamppailussa. Perkeleellinen ja petollinen on se esitys ja vaatimus..., että yksimielisyyden tähden olisi väistyttävä jonkin verran ja hyväksyttävä jokin harha. Sillä tavalla perkele tahtoo vieroittaa meidät sanasta” (21. s. Kolm.j.ep.s., WA. 34, II, 387).

8. PELASTUSVARMUUS

Aikamme ihmiselle on tässä asiassa **Rooman oppi**, epävarmuus! On muodissa olla ”etsijä”. Lutherilla, oli selkeä pelastusvarmuusoppi!

LUTHER:

”Sanon tämän kumotakseni sofistien ja munkkien turmiollisen opin. He ovat opettaneet ja uskoneet, ettei kukaan saada varmasti tietää, onko armossa” (Luther, Gal.kirj. sel.449).

”Meidän pitää siis joka päivä päättävästi ponnistella varmuudesta varmuuteen, perin juurin hävittääksemme tuon tuhoisan harhaluulon, joka on riivannut koko maailman: ”Eihän sitä ihminen tiedä, onko armossa” (emt. s.452).

9. LUOTTAMUS KIRKKOON

Aikamme eräs vakava ongelma on **persoonallisen uskon puute**. Aikamme kristitty on pitkälti ”laumakristitty”. Tähän liittyy olennaisena osana ”kirkkokristillisuus”. UT ei kiinnitä huomiota kirkkorakennuksiin!

”Sillä me olemme elävän Jumalan temppeli, niinkuin Jumala on sanonut: ”Minä olen heissä asuva ja vaeltava heidän keskellään ja oleva heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani” (2. Kor.6:16).

Lutherin kanta:

”Nykyiset hengenmiehet ... eivät närkästy mistään enemmän kuin siitä, että kirkon etuuksia, oikeuksia, valtuuksia ja mahtia loukataan. Siihen syyvät he heti kaikilla sanansa salamoilla panevat pannaan ja julistavat harhaoppisiksi ... vaikka sinulla olisi sellaisia vikoja, että ne huutavat

taivaaseen asti, olet kuitenkin hurskain kristitty, jos vain puolustat kirkon oikeuksia ja etuuksia” (Kares, Luther, ss.414,415).

”En siis ota kuullakseni kirkkoa enkä isiä enkä apostoleita muussa tapauksessa kuin siinä, että ilmoittavat ja opettavat puhdasta Jumalan sanaa” (Luther, Gal.kirj.sel. s.89).

10. USKON PUOLUSTUS – APOLOGIA

Aikamme kristillisyyden on pitkälti ”sielullista, tunneperäistä ja -sentimentaalista”. Pelätään ”aivouskoa”; ”kirjain kuolettaa” (2. Kor.3:6). Kristinusko on kuitenkin mitä suurimmassa määrin ”älyllistä” uskoa. Tähän kuuluu myös se, että se on KIRJAUSKONTO! Ruotsissa oli aikoinaan hengellisellä rintama LUKIJALIIKE. Persoonallisen uskon puuttuminen johtaa automaattisesti siihen, ettei kyetä puolustamaan kristillistä uskoa. APOLOGIA kuului olennaisena osana apostolien oppiin – ja myös Lutherin teologiaan:

”vaan pyhittäkää Herra Kristus sydämissänne ja olkaa aina valmiit vastaamaan jokaiselle, joka teiltä kysyy sen toivon perustusta, joka teissä on, kuitenkin sävyisyydellä ja pelolla” (1.Piet.3:15).

”olen tuntenut velvoitusta kirjoittaa ja kehottaa teitä taistelemaan sen uskon puolesta, joka kerta kaikkiaan on annettu pyhille” (Juuda 3; Saarnivaaran käänn.).

”kaikki oppimme kanssa ristiriitaiset opit ovat kirottuja ... Sen siis, joka opettaa muuta tai vastakkaista, me rohkeasti sanomme perkeleen lähettämäksi ja kirotuksi” (Luther, Gal.kirj.sel. s.81).

”Mutta oppimme on Jumalan armosta puhdas, kaikki uskonkappaleemme varmat ja Pyhään Raamattuun perustuvat. Perkele mielellään ne tärvelisi ja turmelisi; siksi hän niin salakavalasti käy kimppuumme mm. sillä tepsivällä todistelulla, että seurakunnissa vaalittavaa rakkautta ja sopua ei saa loukata” (emt. s.591).

11. VAIKENEVA USKOVA

Hiljaista uskovaa pidetään tänään esimerkillisenä uskovana. **Luther** oli sanavalmis; hän oli kuin ”pulppuava lähde”, jolla oli aina vastaus valmiina:

*”Syytettäköön minua ylpeydestä ja ahneudesta, aviorikoksesta ja murhasta, vihollisuudesta paavia vastaan ... **kunhan minua vain ei voida syyttää jumalattomasta vaikenemisestä**”* (Kares, **Luther**, ss.145,146).

12. LAODIKEAN USKOVA

Aikamme uskovan ongelma on monesti ”itseriittoisuus” ja ”omahyväisyys”. Raamattu kuitenkin ohjeistaa meitä:

”Autuaita ovat hengessä köyhät, sillä heidän on taivasten valtakunta”
(Matt.5:3; Saarnivaaran käänn.)

”Ja Laodikean seurakunnan enkelille kirjoita ... ”Minä tiedän sinun tekosi: sinä et ole kylmä etkä palava; oi, jospa olisit kylmä tai palava! Mutta nyt, koska olet penseä, etkä ole palava etkä kylmä, olen minä oksentava sinut suustani ulos. Sillä sinä sanot: Minä olen rikas, minä olen rikastunut enkä mitään tarvitse; etkä tiedä, että juuri sinä olet viheliäinen ja kurja ja köyhä ja sokea ja alaston” (Ilm.3:14-17).

On sanottu, että lopun ajan seurakunta on **omahyväinen** Laodikean seurakunta. Lutherilla oli toinen näky; hän oli HENGESSÄÄN KÖYHÄ.

”Pyhän ihmisen elämä on enemmän Jumalalta ottamista kuin hänelle antamista, enemmän halajamista kuin omistamista, enemmän hurskaaksi tulemistä kuin hurskaana olemista... Sen tähden on sisällisen ihmisen oikea olemus pyytämistä, halajamista, etsimistä” (Kares, **Luther**, s.437).

”Jumalalle onkin ominaista nöyriä korottaminen, nälkäisten ravitseminen, sokeiden valaiseminen, kurjien ja masentuneiden lohduttaminen, syntisten vanhurskauttaminen, kuolleiden eläväksi tekeminen, epätoivoisten ja kadotukseen tuomittujen autuuttaminen” (**Luther**, Gal.kirj. sel. 378).

”Me olemme kerjäläisiä, se on totta” (kuoleva Luther).